

«Αλλοτρίας δε βοτάνης απέχεσθαι, ήτις εστίν αίρεσις»

(Άγιος Ιγνάτιος ο Θεοφόρος – Προς Τραλλιανούς VI, 37-38)

(και οι ομολογιακές βαθμίδες των Ορθοδόξων Χριστιανών)

ΜΕΡΟΣ Ε΄

Αναμφίβολα, και στις Επιστολές του Αγίου Ιγνατίου «Προς Εφεσίους – XIV, 29-31» και «Προς Πολύκαρπον Σμύρνης – III, 30-34», φανερώνεται (σε ομολογιακές βαθμίδες) η άγρυπνη – ασυμβίβαστη συνείδηση του Αγίου Ιγνατίου (ως ποιμένος) έναντι του κινδύνου των αιρέσεων, διατυπώνοντας και τις μορφές συμπεριφοράς· αγωνιστικής συμπεριφοράς σε επίπεδο αντίστασης. Γράφει σχετικά:

A) «Οι επαγγελλόμενοι Χριστού είναι, ουκ εξ ών λέγουσι μόνον, αλλά και εξ ών πράττουσι γνωρίζονται. «Εκ γαρ του καρπού το δένδρον γινώσκεται» (Ματθ. 12, 33)» (Προς Εφεσίους).

B) «Οι δοκούντες αξιόπιστοι είναι, και ετεροδιδασκαλούντες, μη σε καταπλησσέτωσαν. Στήθι δε εδραίος, ως άκμων τυπτόμενος. Μεγάλου εστιν αθλητού, δερεσθαι, και νικάν. Μάλιστα δε ένεκεν Θεού πάντα υπομένειν ημάς δει, ίνα και αυτός ημάς αναμείνη εις την βασιλείαν» (Προς Πολύκαρπον).

Αυτή την αναγκαιότητα συνύπαρξης, πολλαπλής σύμμιξης αρετής και ομολογίας, που υπογραμμίζει (ανωτέρω) ο Άγιος Ιγνάτιος, δεν την κατανοεί το σύγχρονο πλήρωμα· την αρνούνται δε στην πράξη οι «σύγχρονοι ποιμένες».

Τα (αληθώς) παιδιά της Ορθοδοξίας τονίζουν:

«Ιδού αληθής ποιμένος λόγος, άξιος, δυνάμενος μόνον παρά γνησίου διαδόχου του Αποστόλου Παύλου να εκφωνηθή, λόγος άνευ κόμπου και υποσχέσεων, ουδ' εν επισημότητι αξιώματος ακφωνηθείς, αλλ' εν πάση ταπεινότητι. Λόγος θρησκείας έμπλεως και αρετής» (Από τον Εγκωμιαστικό λόγο Γεωργ. Ι. Καββαδία στον επίσκοπο (Κεφαλληνίας) Γεράσιμο Δόριζα).

Σχόλιο στο Α): Τονίζει ο Αγ. Ιγνάτιος, ότι οφείλουμε να είμεθα ορθόδοξοι χριστιανοί (ιεραρχημένοι) κατακόρυφα και οριζόντια, ζωντανοί δέκτες και πομποί της αλήθειας του Χριστού. Μας αποτρέπει ο Ι. Πατήρ να αντιγράψουμε, έστω και ένα κομμάτι, απ' το απαίσιο πορτραίτο του Φαρισαίου. Είναι στ' αλήθεια, θέμα ζωής η εν Χριστώ ζωή στα όρια της Ορθοδοξίας, γι' αυτό και ο Άγιος Ιγνάτιος υπογραμμίζει την τάξη (θεμελίωση) αυτής της ζωής, την κατεύθυνσή της, πρακτικά, δογματικά και ομολογιακά στο συνολικό έργο του (διδασκαλία του). Είναι ζωή, που όταν αφομοιώνεται ορθά «εν παντί καιρώ», προκαλεί φθόνο του διαβόλου, ο οποίος εγείρει πειρασμούς, διώξεις, στερήσεις και θανάτους στους πιστούς (Τιμ. Β', 3, 12).

Όποιος προσέξει ιδιαίτερα την δισχιλιετή (παγκόσμια) ιστορία της Εκκλησίας, της Ορθοδοξίας δηλ., θα ίδη ότι η πραγματικότητα επιβεβαιώνει τα λόγια του Απ. Παύλου.

Σήμερα το πλήρωμα (γενικά) έχει μια «ορθοδοξοφάνεια». Σε πολλές περιπτώσεις ο ΣΤΑΥΡΟΣ της ομολογίας κρύβεται κάτω από λαμπερά άμφια και πολυτελή αρχονταρίκια, ενώ η καφτερή πένα – γλώσσα των μεγάλων Πατέρων κρύβεται κάτω από τα καθησυχαστικά – συμβιβαστικά λόγια «συγχρόνων» «Γερόντων», «Γεροντισσών» και «πνευματικών», που έχουν συμβιβασθεί με την παναίρεση του οικουμενισμού» (τέλος σχολίου).

Το πνευματικό θησαυροφυλάκιο, η Γραφή, μας πληροφορεί για την διψυχία, είτε ως αμφιβολία εκδηλουμένη για την αλήθεια, είτε ως συμπεριφορά διπλωματίας ενεργουμένη, προς αποφυγή διώξεων.

Η ορθή ομολογία της πίστεως γεμίζει κάλλος την ψυχή. Ομολογία σημαίνει την σύμπτυξι όλων των λειτουργιών της πνευματικής ζωής, μη εξαιρουμένης της Ασκήσεως, την οποία οι πιστοί προβάλλουν, συνήθως, δικαιολογητικώς.

Δυστυχώς, παρατηρούμε και εκπλησσόμεθα, από την σημερινή διψυχία των πιστών (γενικά), οι οποίοι στα «λόγια» καταδικάζουν τον οικουμενισμό, ενώ στην πράξη τον προωθούν· ούτε μια υπογραφή δεν βάζουν (οι πολλοί) σε κείμενα ομολογιακής διαμαρτυρίας αιχμής! Θυμάμαι, ότι, μετά την ψευδοσύνοδο στην Κρήτη, σε σχετικό κείμενο συλλογικής διαμαρτυρίας στο Βόλο, κάποιοι ήθελαν να αποσύρουν την

υπογραφή τους, διότι πληροφορήθηκαν από τον «πνευματικό» τους, ότι είχαν τεθεί (με την υπογραφή τους) εκτός Εκκλησίας!!

Ο μακαριστός Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Ιερώνυμος Α΄, στο βιβλίο του «ΕΙΜΑΣΤΕ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ;», παραθέτει πλήθος Αγιογραφικών – Πατερικών μαρτυριών περί της ορθής ομολογίας-συμπεριφοράς των Ορθοδόξων, προς αποφυγή της διψυχίας (Σελ. 30 - 31).

Φειδόμενος της υπομονής ενός εκάστου, θα τα παραθέσω συντομότατα:

1^ο) Γράφει ο μακαριστός Αρχιεπίσκοπος: «Στην Παλαιά Διαθήκη μόνο ένα χωρίο υπάρχει, που να μπορέσει να πάρη κανείς, πως αποτελεί έναν υπαινιγμό για τον τρόπο, που μπορεί να εκδηλώσουμε την αγάπη μας προς το Θεό. Είναι ένας στίχος απ' τη Σοφία Σολομώντος, που λέει «Αρχή... αυτής (της Σοφίας) η αληθεστάτη παιδείας επιθυμία, φροντίζεις δε παιδείας αγάπη, αγάπη δε τήρησις νόμων αυτής» (Σοφ. Σολ. στ΄, 17-18).

2^ο) «Εάν αγαπάτε με τας εντολάς τας εμάς τηρήσατε» (Ιω. δ΄, 15).

3^ο) «Εάν τις αγαπά με τον λόγον μου τηρήσει» (Ιω. Ιδ΄, 24).

4^ο) «Ο έχων τας εντολάς μου και τηρών αυτάς, εκείνος εστίν ο αγαπών με» (Ιω. Ιδ΄, 21).

5^ο) «Αυτός δε (=ο Κύριος) είπε· μενούν γε μακάριοι οι ακούοντες τον λόγον του Θεού και φυλάσσοντες αυτόν» (Λουκ. ια΄, 27-28).

6^ο) Μακάριος ο τηρών τους λόγους της προφητείας του βιβλίου τούτου» (Αποκ. κβ΄, 17).

7^ο) «Μακάριοι οι ποιούντες τας εντολάς αυτού (= του Κυρίου) (Αποκ. κβ΄, 14).

8^ο) «Αύτη εστίν η αγάπη του Θεού, ίνα τας εντολάς Αυτού τηρώμεν».

9^ο) «Ου πας ο λέγων μοι Κύριε Κύριε, εισελεύσεται (Α΄ Ιω. ε΄, 3) εις την βασιλείαν των ουρανών, αλλ' ο ποιών το θέλημα του πατρός μου του εν ουρανοίς» (Ματ. Ζ΄, 21-23).

ΠΑΤΕΡΙΚΕΣ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ

α) «Πολλοί εσμέν οι λέγοντες, ολίγοι δε οι ποιούντες· αλλ' ουν τον λόγον του Θεού, ουδείς ώφειλε νοθεύειν δια την ιδίαν αμέλειαν· **αλλ' ομολογείν μεν την ιδίαν ασθένειαν, μη αποκρύπτειν δε την του Θεού αλήθειαν·** ίνα

μη υπόδικοι γενώμεθα μετά της των εντολών παραβάσεως και της του λόγου του Θεού παρεξηγήσεως» (Μάξιμος Ομολογητής – Περί αγάπης – Εκατοντάς Δ΄, κεφ. πε΄, Φιλοκαλία).

β) «Έργων ημίν δεί και πράξεων πανταχού, ου της δια ρημάτων επιδείξεως. Ειπείν γαρ και υπόσχεσθαι παντί που ράδιον, πράξαι δε ουκέτι ομοίως εύκολον. Τι δήποτε δε ταύτα ειπόν; Ότι πολλοί νυν εισί λέγοντες φοβείσθαι τον Θεόν και αγαπάν, τοις δε έργοις τα εναντία επιδείκνυνται· ο δε Θεός την δια της έργων αγάπην επιζητεί» (Ομιλία ΟΕ΄ στο κατά Ιωάννη – Migne 59, 6,403). (Προηγείται η Ομιλία ΟΑ΄ στο κατά Ιωάννη – Migne 59, 6.387), δηλ.:

«Το μεν γαρ ειδέναι πάντων, το δε ποιείν ου πάντων... επει και Ιουδαίοι οίδασιν, αλλ΄ ουκ εισίν μακάριοι· ου γαρ ποιούσιν αυτά».

γ) **Επιστολή Βαρνάβα (συνοδός Αποστόλου Παύλου).**

Διευκρινιστικό Σχόλιο: Στην Επιστολή του (κεφ. 18-20), αναπτύσσεται η διδασκαλία του περί των δύο οδών, του Φωτός και του σκότους. Κεντρικός πυρήνας της διδασκαλίας η αποφυγή του σκότους και η προσήλωση των Χριστιανών στην οδό του Φωτός· όχι συμπεριφορές δίψυχες. Γράφει:

«ου μη διψυχήσης πότερον έσται ή ου» (ΧΙ Χ, 14).

Σχόλιο: Ο Άγιος Ιγνάτιος έχει δώσει την μέγιστη προσοχή στην διάσωση των πιστών (Εφεσίους), βοηθώντας τους να κατανοήσουν, με το παράδειγμα δένδρου – καρπού (Ματθ. 12, 33), τι οφείλουν θεωρητικά – πρακτικά «οι επαγγελομένοι Χριστού είναι».

Το σωτηριώδες συναρπαστικό θεολογικό – γνωστικό πεδίο του, το μοιράζει σ΄ όλες τις παραγράφους της Επιστολής του (προς Εφεσίους). Το πεδίο αυτό, καλά οργανωμένο θεολογικά, είναι περιεκτικό, σαφές και σύμφωνο με τη διδασκαλία του Χριστού. Η βίωση του πεδίου αυτού καθόρισε και την διαμόρφωση της στάσεώς του, που είναι το Μαρτύριό του για την αγάπη του Χριστού.

Με τη βοήθεια του Κυρίου θα υπογραμμίσουμε στο επόμενο, τις αγωνιστικές αρχές του, ως πρότυπο συμπεριφοράς έναντι των αιρέσεων. Αυτές οι αρχές περιέχονται στη Β) παράγραφο του κειμένου: «οι δοκούντες αξιόπιστοι είναι, και ετεροδιδασκαλούντες...» (συνεχίζεται).

ΝΙΚΟΣ Ε. ΣΑΚΑΛΑΚΗΣ
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ